

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Főszerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin
Felelős szerkesztő:
Horovitz Gusztáv

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A HÉT TÜKRE.

Vasárnap, augusztus 7-én.

Tátrafűreuden leleplezték Szilágyi Dezső szobrát. Bánffy báró Nyiregyházin részt vett az új párt megalakulásán.

Uruguay köztársaság elnöke ellen merényletet intéztek.

Budapestben leégett a Danubius hajógyár és a Hofherr és Schranz-féle gépgyár. A japánok és a port-arthuri őrség között heves összeütközés volt. Mindkét félnek nagy veszteségei voltak. A japánok letartóztatták a niucsvangi francia ügyvivőt.

Hétfő, augusztus 8-án.

A képviselőház nagy gyorsasággal letárgyalta az anyakönyvi revíziót és a tizenhét viczinidus vasutat. Waldeck-Rousseau volt francia miniszterelnök betegsége válságra fordult.

A szegedi törvényeszk megkezdte a vasutasok pörének tárgyalását.

A tibeti angol expedíció bevonult Lhaszába. A dalai Láma elmenekült.

A japánoknak sikerült a Farkashegyet elfoglalni, hol 60 ágyut állítottak fel.

Az oroszok Liaojangot nagyon megerősítették.

Kedd, augusztus 9-én.

A képviselőház egy csomó mentelmi ügyet tárgyalt le.

József Ágost főherceg születésnapját ünnepli. A japánok megkezdtek a támadást a port-arthuri csatadéla ellen.

Szerda, augusztus 10-én.

A házban lezajlott az appropriációs vita.

Az angol király Londonból Marienbádba utazott, hol királyunkkal fog találkozni.

A király Stiller Bertalan doktort udvari tanácsosá nevezte ki.

Az osztrák császárságnak ma volt száz éves jubileuma.

Waldeck-Rousseau meghalt.

Port-Arthur előtt megkezdődött az általános ostrom.

Csütörtök, augusztus 11-én.

A képviselőház a nyári szünet előtti utolsó ülését tartotta.

Császka György a kalocsai érsek meghalt. Az angol király Marienbádba érkezett. Tisza István gróf miniszterelnök a nyári szünetre geszti birtokára utazott.

A port-arthuri orosz hajóhad kimenekült a kikötőből, a japánok üldözik.

Péntek, augusztus 12-én.

A főrendiház közgazdasági és közlekedési bizottsága ülést tartott.

A nemzeti párti képviselők Apponyi tiszteletere busucsbédet adtak.

Az orosz császárnak fia született. Az újszülött Oroszország trónörököse.

Port-Arthurul az orosz hajóraj nagy vereséget szenvedett.

Szombat, augusztus 13-án.

Waldeck-Rousseau a volt francia miniszterelnök temetése.

Császka György kalocsai érsek holttestét ravatalra helyezték.

Ferdinánd holgár fejedelem meglátogatta Marienbádban Eduárd angol királyt.

Genzán előtt a japánok megverték az oroszokat.

Záróvizsga.

(H.) A képviselőház megtartotta záróvizsgáját. Sokban hasonlított ez a záróvizsga az iskolákéhoz. Itt is mondtak egy pár bucsubeszédet, innét is a könnyebbülten siettek a vakációra. Csak hogy itt a bucsubeszédnek kivétel nélkül rossz kalkulust érdemeltek és ezt ugyancsak kivétel nélkül meg is kapták.

Fölvonultak a pártok beszédeik, hogy a bizalmatlanság szavaival bucsuzzanak a kormánytól. Mindegyiknek fájt valami, egyiknek jobban, másiknak kevésbé.

Legtöbb panaszkodni valójuk éppen

azoknak volt, akiknek erre legkevésbé van okuk. Gullner penzionált szabadlevő államtitkár és aktív nemzeti párti képviselő, bájos naivsággal Tisza Istvánban találja meg a nemzeti pártiak dissidálásának okait. Ezt el is sirta, mondván olyanfélét, hogy a miniszterelnöknek a nemzeti állam kiépítése svuvisz, ellenben az udvar kegyéért mindenre képes.

No megkapta. Kapott olyan kioktatást a »vaduljmagyar« politikáról, hogy lesz neki egész nyáron miről elmélkednie.

Hogy a néppártnak örökös felfakadó és sajtó sebe az egyház politikai törvények, hát ezt már megszoktuk. De öröm volt nézni, mint kaptak hajba a csuhások éppen a csuha fölött, cselekedvén ezt azért, mert nem minden csuha »koromfekete.«

No Ugronék egy kormányt sem szeretnek. Ez kölcsönösségen alapszik, őket sem szereti senki.

A Kossuth-pártnak nem kell semmi, ami 67-el van kapcsolatban.

Itt van végül Bánffy Dezső báró vagy az új-párt. Hát ezek is megkapták a magukét. Tartott nekik, illetőleg vezérüknek, Tisza olyan előadást az elvek változtatásáról, hogy jó időre elmegy a kedvük az analog esetek czítalásától.

A Dizraeli hasonlat oly annyira vissza felé sült el, hogy Bánffy kérésre fogta a

TÁRCZA.

Az élet utjai.

Írta: Horovitz Gusztáv.

A szinpad meglevencedett. Husból és vérből való alakok játszották az — életet. Ami kin, keserv, küzdelem, reménység, csalódás egy emberi szívben elér, azt csordultig tölti mind, mind utat talált a költő megnyilatkozásaiban. A szindarab egy élet keserveit, egy szív Golgotáját festette a legzenialisabb fölépítésben. Az alakító művészet soha hálásabb témát nem kaphatott, hogy képességeit ragyogtathassa.

A darab maga nem annyira a fordulatok ötletességével, mint inkább az egyes jellemek mesteri készülttségével hatott óriási mértékben. A darab száraz meséjét pár szóval elmondhatjuk.

Egy ifju egész lelkével szeret egy leányt. A leány a maga módja szerint viszonzozza ezt a szerelmet. Szereti az ifjut, mert általa véli elérni azt a czélt, melyet mindennek fölé helyez. A hirt és jölet. Az ifju mindenét lábához helyezi, majd megkéri a kezét. Ekkor feltűnik a láthatáron egy dús-gazdag kéjenc és a lány feledve esküt, szerelmet, ennek a karjaiba dobja magát, a vén roué szeretője lesz. Mindez a lány anyjának tudtával és közbenjöttével történik. Az ifju lelke megbomlik és egy örült pillanatan megöli az anyát és önmagát.

A csalódás kitérésai olyan szívhez szólóan voltak megírva, hogy a nézőtérben szem nem maradt szárazon. És mikor a második felvonás végén az ifju könyörögve kéri a leányt, hogy gondoljon szerelmükre, gondoljon vissza esküjére, ne rohanjon a bukásba, a közönség percekig tapsolt és hangos tetszésnyilvánítása megremegettette a színház falait.

Margit önkénytelenül ragadta meg Zsadányi kezét és hevesen megszorította. Zsadányi ironikus mosollyal nézett végig a fölzigatott tömegen és nem tudott elfojtani egy fájdalmas sóhajt.

A függöny legördült. A nézőtér hullámzó ember sokaságával egy megbolygatott méhkashoz hasonlított.

Margit háttal a szinpadnak Zsadányihoz fordult. — Isteni! szolt az őszinte elragadtatás hangján. Így csak az ir, aki átélte az élet csapásait.

— Igen és az ilyenek csak az mosolyog, aki ezt átélte.

— Hogyan, ön mosolyog ezen?

— Hogyne, jogom van hozzá, hiszen átéltem.

— Annál kevésbé van joga hozzá!

— Oh ha így csalódnék, akkor mosolyoghattunk saját gyöngeségünkön, mert nem lett volna szabad így csalódnunk.

— Igen ám, csak hogy a csalódás rendesen rajtunk kívül álló okokból ered.

— Helyes, de meg kell éreznünk. Tudnunk kell, hogy kiben csalódtunk és ha ezt tudjuk, úgy mentve vagyunk a csalódástól.

— De hiszen nem így gondolkodott mikor darabját megírta.

— Eltalálta, csak hogy akkor nem gondolkoztam. Akkor az események közvetlen hatása alatt álltam. Nem láttam tisztán. Összetört a csapás, amely csak akkor volt csapás, azóta analizálhattam az eseményeket és rájöttem, hogy tulajdonképpen örülnöm kell, hogy így történt. Mennyivel jobban lesújtott volna a csapás, ha a házasságban fordult volna elő. Így csak egy nagy tanulságot vontam le, amellyel élek is.

— És ez?

— Engedje el a választ.

— Nem engedem el. Nagyon kérem mondja meg.

— Kevesebb önbecsülés és absolut hiteltelenség.

— Nem értem.

— Ne higyük azt, hogy bennünket magunkért szeretnek. Ha már-már közel állunk ahhoz, hogy vakon higyüknek egy-egy melegebb tekintetnek, egy elröppent vallomásnak, vagy később az esküvéseknek, gondoljunk arra, hogy ez nekünk szól-e és mérlegeljük józanul, hogy szólhat-e ez nekünk? Ne tartsuk magunkat olyan tökéletes lényeknek, a kikhez fogható nem akad több. És ha így, ilyen világításban látjuk magunkat, úgy a csalódásoktól megleszünk kímélve.

De hiszen ilyen formán nem is hisz a szerelemben?

— De hiszek. Hiszek benne jobban, mint bárki más. Csak a magam számára nem hiszem. Nem ez a csalódás ölte ki belőlem a hitet, hanem az önvizsgálódás. Rájöttem, hogy nem vagyok alkalmas medium a szerelemre.

— Ezt senki sem állíthatja önmagáról.

— Én bebizonyítom. Érdeklődéssel hallgatta végig az első két felvonást, figyelje meg a harmadikat és igazat fog nekem adni.

Alig fejezte be szavait Zsadányi, a függöny fölgördült.

A szinpad egy kaczer budoárt ábrázolt. Minden egyes butordarab, az egész elrendezés egy szerelmi fészék benyomását tette. A buja szőnyegek felgőgáták a léptek zaját, a pihenőül kínálkozó széles kerevet pezsgésbe hozta a vért és kéjes merengésbe ringatta a nézőt.

Karcsu női alak lépett a szinpadra és kéjesen ringó léptekkel jött az előtérbe.

— Ez ő! szolt Margit.

— Ez ő — volt, felelte Zsadányi.

dolgot, hogy ne bántsa őt olyan nagyon Tisza István, hiszen ő még nem tart ott, ahol Dizraeli kezdte.

Ez a jelenet volt a záróvizsga fénypontja. Tisza István mestervágásainak mindögyike elevenre talált és elevent ért. Ezt nem várta Bánffy. Ő azt hitte neki szabadon lehet Tisza István politikájában gázolni, ellenben őt, aki erre legtöbb okot szolgáltatott, nem szabad kritizálni.

Neki is adott nyárára Tisza István gondolkodni valót. Ki tudja megmarad-e ott, ahol Dizraeli végezte?

Lesz miről otthon referálni a honatyáknak, azonban egyik sem mehet olyan megelégedetten pihenőre mint Tisza István, aki a záróvizsgán legjobban megállta a helyét.

Az ellenzéki lapok fölszisszentek arra a hangmodorra, amelylyel Tisza az ő vezéreiket kezeli. Eddig ugyanis ahhoz voltak szokva, hogy ők gorombáshodhattak derüre-borura, ellenben velük keztük kézzel kellett bálni. Ennek elmúlt az ideje. Az igazságot, legyen az bármilyen kellemetlen, Tisza István beadja a maga meztelenségében és éppen akkor, amikor ez legkellemetlenebb. Hát ez fáj és érthető is, hogy fáj, de hát bánja az, akinek fáj.

Még a záróvizsga epilógusához tartozik a kormánynak egyik nagyszabású intézkedése a takarmány kivitel tárgyában. Mielőtt szétosztott volna a Ház, *Tullian* földmívelésügyi miniszter adott a takarmánykivitel tilalom tárgyában fölvilágosítást. A kormánynak ez az akciója méltó befejezése volt a kormánynak a parlamenti szünet előtt folytatott tevékenységének.

Ezzel bezárultak október 10-éig a t. Ház kapui és szívből óhajtuk, hogy szebb ülésszakra nyíljanak meg, mint amilyen volt a régi.

Politikai hírek.

A képviselőház csütörtökön tartotta utolsó ülését a nyári szünet előtt. Az elnapolás a miniszterelnök indítyányára történt s így a Ház október 10-ig nem tart érdemleges ülést. Közben lesznek formális ülések, hogy a Ház ezeken átvehesse a főrendiház ügyezeit.

A főrendiház munkarendje. A képviselőházban elfogadott törvényjavaslatokat a képviselőház elnöksége már átküldte a főrendiházhoz, ahova az 1904. évi költségvetési javaslatokat is azonnal átküldik, mielőtt a képviselőház harmadszori olvasásában is megszavazza. A főrendiház elnöksége azonban bevárja az összes függőben levő és a képviselőházban még elintézésre váró javaslatokat és ezért legközelebbi ülését csak augusztus tizenhetedikére tűzi ki. A főrendiház minden valószínűség szerint egy nap alatt elintézi az összes javaslatokat.

— Várady Árpád dr. — pécsi püspök. Mint értesülünk, Várady Árpád dr. cz. püspök kutszminiszteri osztálytanácsosnak pécsi püspökké való kinevezése befejezett tény. Egy Bécsbe Romából érkezett távirat megerősíti ezt azzal a hozzáfűzettel, hogy Várady Árpád dr. kinevezése már a legközelebbi napokban meg fog jelenni a hivatalos lapban.

Az állami tisztviselők óvadéka. A pénzügyminiszteriumban, mint jelentik, végleges megállapodásra jutottak az állami tisztviselők óvadéka visszafizetésének tárgyában. Mint már a multkor jelentettük, első sorban azok a tisztviselők kapták vissza óvadékaikat, kik eddig a legkisebb részleteket fizették be. A visszafizetés három éven keresztül van terve véve, de a legnagyobb valószínűség szerint a miniszter nem fogja felhasználni a rendelkezésre álló időmaximumot, hanem a teljes visszafizetést a lehető legrövidebb idő alatt lebonyolítja. Az eddigi megállapodások szerint a visszafizetés folyó évi október hóban veszi kezdetét. Az egyes miniszteriumok a tervezetet ma kapták meg a pénzügyminiszteriumtól.

Kereskedelmi szerződésünk Olaszországgal. Vallombrosából érkezett hír szerint Auszria-Magyarország és Olaszország megbízottjai közt a kereskedelmi szerződés tárgyalások megkezdésére vettek. A megbízottak felfüggesztették tanácskozásait, hogy bevárják kormányaiknak jóváhagyását.

Az akasztófa.

A hóhér undok kezével kitekerte egy viruló hajadon nyakát. A szerencsétlen leány alig volt 18 éves, alig nőtt ki a kurta szoknyából és maris megadatot neki az, hogy mártírként haljon meg.

A hóhér a schlüsselburgi várban undok kezzel ugyanakkor kitekerte meg másik hét orosz tanulóknak a nyakát és a tömeges kivégzés után bizonyára olyan gondolatokkal foglalkozott, hogy napjára nyolcz kivégzés nem is utolsó kereset.

A cázrhoz is beállított valamelyik szolgálattevő kamarása és bizonyos jóleső megnyugvással jelentette, hogy kitekerte már a hóhér Misejevsky kisasszony nyakát, nincs többé miért rettegni, mert az orosz autokratizmus legnagyobb ellensége Misejevsky kisasszony, a 18 éves gyöngye leány, nincs többé. Micsoda szerencsétlen ország az olyan, ahol a 18 éves lányokat el kell tenni láb alól, különben képesek az egész hatalmas birodalmat összeropantani.

Szegény Misejevsky kisasszony! Az volt a végzeted, hogy erősebb szived volt a többi tépést csináló asszonyénál, mert te nemcsak a testi sebekkel, hanem a lelkielkel is törődöttél. A tisztad volt, hogy formás postacsoomagokat csinál azokból a tépésekből, melyek orosz testvéreid véres sebei-nek bekötésére voltak szánva. Te bizonyára úgy gondolkodtál, hogy mennyi sebeknek kell ott lenni, ahol ennyi tépésre van szükség s aztán arra gondoltál, hogy miért kell sebeknek lenni ennyi tépés számára. Akkor egy hatalmas gondolatod megkapta, nemesen érző lelked isteni sugallatát követve, nem gondolva az emberszereteten kívül egyébre, becsomagoltad a tépések mellé azt a pár sor írást, ami senkinek sem használt, senkinek sem ártott, hanem a te életedbe került.

Mit is akartál te szegény, gyöngye teremtés ott, ahol náladnál jóval erősebbek nem tehettek semmit?

Felakasztottak egy leányt. Elképzelhető-e ennél ocsmányabb, kárhözhatni valóbb tett, nem fordul-e el megvetéssel minden nemesebben gondolkodó az olyan államhatalomtól, mely hatalmi bosszuját gyöngye nőkön tölti ki.

Milyen terrorizmus kényszere alatt állhatnak az olyan bírúk, akik akasztófára képesek itélni egy szerdülő hajadont, akik nyugodt lélekkel mondják ki a halalos ítéletet olyan tett elkövetésére, melyet ők maguk is csak helyeselni tudnak.

A schlüsselburgi vár udvarán nyolcz akasztót állt. Az ácsok kalapácsolása behallatszik a szerencsétlen elítéltek büzhöldt celláiba. Szörnyű hangjára az íjlesztő kalapácsütéseknek ijedten riad fel Misejevsky kisasszony. Tudja, érzi, hogy az ő számára is készítik a bitót. Lelki szemei előtt elvonnul egész multja, látja, miként dőlték romba ideáljai, miként hiúsultak meg emberszeretettel áthatott eszméi, mint semmiül meg fiatal élete, életének üdvössége csak azért, mert jobb volt a többinél.

Az ácsok az utolsó szeketek verik be a durva bitófába, a kalapácsütések elnémulnak, a bitófa elkészült. Szegény Misejevsky kisasszony könnyektől ázott arcával hangos jajkiáltással roskad le a nedves szalmára.

Hajnalban az örök Misejevsky kisasszony félig holt tetemet hurcolják a bitó alá. A pübékek durva kezeikkel megragadva addig tartják, míg a hóhér hóféhér nyakára nem teszi a hurkot és mikor lábai alól elrántják a zsámolyt, Misejevsky kisasszony lelke már előbb elszállt, ugy, hogy a hóhér már csak az élettelen testet szentségtelenítette meg érintésével.

És most nyugalom van a fehér cázár birodalmában, meghalt Misejevsky kisasszony.

A távoli harctéren pedig ezer meg ezer orosz halálhőrgése tölti be a léget, de az nem hallatszódik el az Atyuska füleihez, de Misejevsky kisasszony gyöngye szava elhallatszott mérhettelen távolságokon keresztül a szintén halálra szántak füleihez.

H. G.

HIREK.

A HÉTRŐL.

Legördült a függöny. A darabnak a vége. Dunai színházak oszlik közönsége. Megszavazta immár: budget, civillista. Nyélbe ütötte az »erős markú Pista.«

Elmondhatja büszkén »nagy munkát végeztem. Jól esik majd egy kis nyugalom lent Geszten.«

S míg az elnök pihen, nem nyugszik a gazda. Mert hisz a belügyet is ő szorgalmazza.

Honatyák egy része tengeren van máris. Megy tanácskozára, mely parlamentáris. Van ki siet haza a kerületébe Mosakodni ottan különböző lébe.

S míg minálunk áll a politika gépe, Bugzón kezeli azt Albióznak népe. S mint tikkadt virágnak az üdítő harmat. Ugy kell nékik is a boldogító gyarmat.

Elküldtek Tibetbe egy hősi ezredest. Hogy a Lámát fogja el és ne legyen rest. De a Lámá mondta, hogy nem oda Buddha, (Mert a számdékukat jó előre tudta).

Nem lesz oly nagy láma, hogy fizessen zsoldot. Fogta magát gyorsan és kerekelt oldott. De ki mondaná meg Buddha-papok számát És ki tartana fel egy bujdosó Lámát?

Mert nem hitvány fészek: népes város Lhasza. Ott a jámbor Lámát bárki elszalaszta. — Különben ha nem vár, családja és fusson. Nem kapnak majd hajba a mennyei jusson.

De meg a világnak másutt a figyelme Másion tépelődik most az ember-elme. Ki bánja e perczen azt, hogy Fönvangesöngét Bevette a sárgra s Kuropatkint döngét?

Európának szeme Pétervárra tekint: Fiu az ujszültöt és nem lánka megint. Tán magával hozta népe alkotmányát, Mely bezárná végre a sok olombányát.

Nem látva világot jogot tíró okáz, És nem lenne zsarnok, ki népet kanesukáz. Vajha megszületne igazság törvénye, Nem rémítse folyvást, pusztulás örvénye.

Legsomorubb tiszte, minden krónikásnak, Feljegyezni gyászat lassu elmulásnak. Meghalt egyházunknak egy szentültü papja. Megárvult nyájának áldást osztó atyja.

Áhítatos lelkét eszben kilehel S imádságban szállott az Úr színe elé, Onnan hirdeti az üdvözítő ígét Betöltve vigasztal a hieveknek szivét.

KRÓNIKÁS.

Császka György.

Császka György, a kalocsai és bácsi érsek, a nemesszívű, szelidlelkű egyházfejedelem, csütörtök délután fél 6 órakor Budapestben, budai palotájában meghalt. Villámgyorsan járta be lapunk külön kiadása révén, a lesújtó gyászhir városunkat, különösen a katolikus hívek lelkeiben a részvét mélységes fájdalomt kelte, hiszen mindannyiuk emlékezetében kitörhetetlenül élnek a jó-ságos főpap szelid arcvonásai, a kit Baja városa 1902. évi június havában bérmutaja alkalmából, oly rendkívül szives és meleg fogadtatásban részesített.

Az áldott szívű, nemesen érző főpásztor bőkezűségét városunk is élvezte, amennyiben az ő áldozatkészsége folytán épült és bővült ki ujabban a helybeli iskolánének zárdája és hat osztályú iskolája.

Középületeink ormairól gyászlobogók hirdetik azt a nagy veszteséget, melyet a kath. egyház Császka György halálával oly érzékenyen szenvedett.

Az elhunyt érsek ma délutánig marad a budavári palotában ravatalon, ahol délután 6 órakor beszentelik és Kalocsára szállítják. A beszentelésre Zundl Péter kanonok távirattal kérte fel dr. Kohl Medárd püspököt, aki Balatonfűreden tartózkodik a hercegprímás mellett.

Kalocsán a kopersót az érseki palota kápolnájában teszik közszemlére és innen hétfőn éjjel viszik át a székesegyházba, ahonnan az eddigi megállapodások szerint 16-án, kedden délelőtt megy végre, rendkívül nagy gyászpompával a temetés. Az elhunyt érseket a székesegyházban fogják eltemetni.

— Hozzák Rákóczi hamvait. Fejedelméhez méltó pompával hozzák haza a nagy fejedelem porait, hogy végre őnk nyugalmat találjon az édes anyaföldben. A *Zrínyi* hadihajó szállítja a szent hamvakat és a Dunán monitoroktól kísérve viszik fel a fővárosba. Az idő még nincs meghatározva,

de már most megpendítjük az eszmét, hogy Baja város népe méltó pompával fogadja a város alatt elvonuló nagy fejedelem alvó porait.

— **Személyi hírek.** Báró *Vojnits* István országgyűlési képviselő az országos szabadelvű párt alelnöke, pénteken Baján tartózkodott. — Dr. *Hege-dius* Aladár polgármester nyaralásából hazaérkezett és átvette hivatalának vezetését. — Dr. *Bernhart* János városi tisztviselő orvosos külföldi utjáról hazaérkezett.

— **Eljegyzési hír.** *Costan* Miklós dr., volt bajai kir. albiró, jelenleg szabadkai kir. törvényszéki bíró, jegyvet váltott *Havas* Elvirával, *Havas* Lajos soproni kir. törvényszéki bíró, régebben bajai kir. albiró leányával.

— **Esküvő.** *Weidinger* Lajos zombori kereskedő és hó 21-én esküszik örök hűségét *Loschtis* Ella urhölgynek a bezdányi izr. templomban.

— **Hangverseny Melykuton.** A Bács-Bodrogi megyei kör f. hó 6-án este Melykuton nyári mulatságot rendezett, melyet élvezetes hangverseny előzött meg. A mulatság rendezését dr. *Balog* Elemér vállalta magára és csakis az ő fáradozásának tulajdonítható, hogy az ott egybegyűlt szép számú és előkelő közönségnek egy kedélyes estében és egy magas nivón álló hangversenyben volt része.

A tizenkét pontból álló műsorból ki kell emelnünk *Herzeg* Ferencz egyenesen e célra „Kis igazságok” czimben írt tárczáját, melyet dr. *Balog* olvasott fel nagy hatással. Az egymást kergető szebbnél-szebb és rendkívül szellemes gondolatok óriási tetszést arattak. Értékes pontja volt továbbá a hangversenynek *Messlényi* Róbert zeneszerző Egyvelege a „Lagime d' amore” czimű tánczköteményéből, melyet maga a szerző adott elő.

A közönség lelkesen üdvözölte a fiatal művészt, ki már a külföldön is sok becsületet szerzett a magyar névnek. Ki kell emelnünk továbbá *Galambos* Margit előadását. A „Bokrétá” czimű monológot adta elő annyit természetesen bájjal és kedvességgel, mely műkedvelőnél ritkítja párját. Előadása diszkrét és élvezetes volt, melyért szünni nem akaró taps jutalmazta. A hangverseny szereplői között találjuk továbbá *Alföldy* Lászlót, a kitűnő bajai zeneszerzőt és zongoraművészt, aki *Podhajecsky* Béla színiakadémiai növendékkel együtt a „Gedővár asszonya” czimű melodrámat adta elő. *Kiss* József gyönyörű költeményét *Alföldy* méltó szerialitással zenésítette meg. A szavaltat méltó volt a zenéhez.

Felléptek még *Weismahr* Erzsébet és *Pollák* Mária, kik négykezes játszóztak, *Zsarkó* Irén, ki művészi czimbalom játékával elragadta a közönséget, továbbá *Brandisz* Adrienne, ki szintén monológot adott elő nagyon ügyesen és szépen, végül *Zimbo* Margit és *Csuka* Bella szavaltata és *Kiss* Péter saját szerzeményű dalaival a hangverseny véget ért. A szép és változatos hangversenyt táncz követte, mely a legjobb hangulatban egész napfelkeltig tartott. És ha még megemlíthjük, hogy e mulatság Bácsmegeye minden részéből sereglett a közönség (Bajáról ott voltak dr. *Hegedüs* Aladárné leányával, dr. *Alföldy* Lajosné, *Szász* János, *Geiger* Othmár, *Szekély* Alfréd, *Alföldy* László és Pál) érhető lesz ez a szép erkölcsi és anyagi siker, amelyet a rendezőség elért.

— **Halál az idegenben.** Dr. gyalui *Bernáth* Albert kolozsvári ügyvéd és Kolozsmegeye tisztviselője a múlt hónapban Amerikába ment a st. louis-i kiállítást megnézni. Hazafelé utazásában Washington és New-York között napszúrásban hirtelen meghalt. Az elhunytban felelős szerkesztőnk *Horovits* Gusztáv nagybátyját gyászolja. A holttestet hazahozták és Kolozsvár mellett Gyaluban fogják eltemetni.

— **Uj kivándorlási főllgyelő.** A m. kir. belügyminiszter *Vortán* Péter temesvári anyakönyvi felügyelőt eddigi teendői alól való fölmentésével egyidejűleg az 1904. IV. t. cz. (kivándorlási főllgyelő) ellenőrzésével bízta meg, Temesvár székhellyel, Temes, Arad, Torontál, *Bácsbódogy*, Csanád, Csongrád és Krassószörény vármegyék, valamint Temesvár, Arad, *Szabadska*, *Baja*, *Versecz*, *Páncsova*, *Ujvidék*, *Szeged* és *Hódmezővásárhely* városok területére. Az új kivándorlási főllgyelő augusztus 10-én kezd meg működését.

— **Bíróági áthelyezés.** A magyar királyi igazságügyminiszter *Szegő* József szerencsi és *Markovits* Sándor bajai kir. járásbírói végrehajtották kölcsönösen áthelyeztet.

— **Az ujonczok bevonulása.** A közös hadügyminiszter az ujonczok bevonulásáról rendeletet adott ki. A miniszteri rendelet értelmében az összes

csapattestek és intézetek ujonczai október tizedikén vonulnak be. Az egyéves önkétszeket és a haditengerészet ujonczait október harmadikára fogják behívni. A póttartalékosokat nyolczeti kiképzésre vonja be. A katonai kerületi parancsnokságoknak azonban joga van a gyalogság, vadászcsapatok és a vartüzérség póttartalékosait, — hogy ha az elhelyezési viszonyok úgy kívánják — 1905. tavaszára behívni.

— **Értesítés.** A bajai öltőregylet közös imádási órája vasárnap — f. hó 14-én — d. u. 2-től 3-ig a *Szent Rokus kapujában* fog megtartani.

— **Halálozás.** *Molnár Mihályné* szül. *Hilez* Rozália urnó, dr. *Molnár* Samu volt bajai főgimn. tanár édesanyja, életének 76 ik évében, f. hó 7-én jobblétre szenderült. Temetése folyó hó 8-án ment végbe Nagykanizsán, számos jóbarát részvétele mellett. Béke hamvaitra.

— **Névmagyarosítás.** Dr. *Grünbaum* Pál óbecsei ügyvéd, lapszerkesztő úgy saját, mint gyermekei vezetéknevét Galambosra változtatta belügyminiszteri engedéllyel.

— **Csendőrök mint tüzoltók.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a csendőrökét tüzoltóknak képezze ki, hogy szükség esetén támogathassák a rendes tüzoltóságok névelő feladata teljesítésében. A szegedi második csendőrkerületi parancsnokság immár eleget is tett ennek a rendelkezésnek és a napokban megkereste a városi tanácsot, hogy a csendőrlégénység kiképzésére engedje át a városi tüzoltói szervezetet. Természetes, hogy a tanács készséggel fog eleget tenni a parancsnokság kérelmének.

— **Adomány a béregi tűzkárosultaknak.** A kalocsa főkapitány a Beregen minap dühöngött tüzvész által tönkre tett száz család nyomorának enyhítésére 500 koronát adományozott.

— **Az új Bácsvaskuti adminisztrátor.** A Pilger Nándor halálával megüresedett vaskuti plébániára ideiglenes adminisztrátornak *Gauder* István ottani káplán nevezetett ki.

— **Új állások szervezése a bajai törvényhatóságnál.** Javában folyik már a torony alatt az új szervezési szabályrendelet elkészítésének munkája, melynek keretében több új állás szervezése is komtempláttik. Nevezetesen több fogalmazói állást fognak szervezni és ezeket a jogvégzettséggel bíró fogalmazókat a rendőrkapitányok mellé osztják majd be. Az árvaszéki ülnöki állást — hir szerint — beszüntetik és az ülnöki teendőket a jegyzők fogják majd ellátni.

— **A királyi ügyész vizsgálaton.** Dr. *Eperjessy* Béla királyi ügyész a hét folyamán megkezdte a törvényeskedő területén levő járásbírói vizsgálatát.

— **Péter király megkoronázása.** Belgrádból hitules forrásból vért értesült szerint *Péter* szerb király koronázási ünnepélye ez évi szeptember elsején lesz.

— **Japán tudós Budapesten.** Érdekes vendég lesz a napokban a magyar fővárosnak; egy kiváló japán tudós, *Jamakara* Sz. dr., a tokiói császári egyetem tanára, aki most európai tanulmányuton van. Azért jön Budapestre, hogy a főváros modern technikai berendezését tanulmányozza. Megfogja látogatni a főváros nagyobb ipari telepeit és vállalatát s ebből a czélból több napot fog eltölteni Budapesten, ahol egy külföldön szerzett magyar barátjának vendégszeretét veszi igénybe.

— **A Halas-rígyiczai vasut.** A világ egyik legrágább vasutja, a Halas-rígyiczai vicinális, amely már december óta döcög néhány bácskai falun keresztül, tegnap végre törvénybe iktatott. Szó nélkül fogadta el az élfaradt Ház a hirhéd vicinálisról szóló törvényjavaslatot. Van hát öröm Latinovicsék háza tája körül.

— **Czellővészet.** A f. hó 7-én a czellővészkertben tartott lövészet alkalmával a következő mély lövések történtek: negyest lött: *Gebhardt* Desz 4, *Bittermann* Károly 3, harmast lött: *Bittermann* Károly 14, *Gebhardt* Desz 5.

— **Uj fogászati műterem Baján.** Dr. *Beccásy* Gyula Szent Antal-utca 6. sz. alatti lakásán fogászati műtermet nyitott. Rendel naponta d. e. 11-től délután 5-ig; szegényeknek d. e. 7—9-ig ingyen.

— **Hymen.** *Örnös* Vilmos szegedi vászonnagykereskedő, eljegyezte magának *Hirsch* Józsa kisasszonyt, *Deutsch* Mátyás szőlősdző sógornéját.

— **Bácskai képviselők Amerikában.** E hó 12-én *Apponyi* Albert gróf vezetése alatt egy csoport magyar országgyűlési képviselő és egyéb előkelőség indult Amerikába, hogy részt vegyen a st.-louis-i világiállással kapcsolatosan tartandó interparlamentaris konferencián és ezzel együtt érdekes körutat tegyen az Egyesült-Államokban. A képviselők pénteken, augusztus 12-én indultak el *Fiume*-ből a *Cunard* Line hajóárság *Slavonia* nevű hajóján. Augusztus végén érnek New-Yorkba, ahol hat-hét napot töltenek. Onnét *Fladell*-hízába, majd az Egyesült-Államok székvárosába, Washingtonba mennek. Itt a *Fehér* Házban tisztelegnek *Roosevelt* elnökkel, aki tiszteletükre estélyt ad. A körút további állomásai: *Pittsburg*, *Cincinnati* és *St.-Louis*. Az interparlamentaris konferencián a magyar képviselők nevében *Apponyi* Albert fog fölszólalni. A kiál-

lítás megtekintése után *St.-Louis*-ból *Colorado*-ba, majd *Denver*, *Chicago*, *Cleveland*, *Buffalo* következnek; az utóbbival kapcsolatosan megtekintik a *Niagara*-vizesét. *Cleveland*-ban megkoszorúzzák az ottani magyarok által emelt *Kossuth* szobrot, amely alkalommal *Barabás* Béla dr. országgyűlési képviselő mond beszédet. Az amerikai uti végzetével *Angolország*-ba hajóznak. *Liverpool*, *London*, *Páris* az utolsó állomásuk, ezután pedig hazajönnek. Az amerikai magyarok mindenütt nagyszabású előkészületeket tesznek a képviselők és társaiknak fogadtatására s tiszteletükre nagyszabású ünnepségeket rendeznek. Az amerikai utazásban résztvevő bácsmegeyei képviselők névsora a következők: *Vojnits* István báró, az ujbérszai kerület képviselője, az orsz. szabadl. párt alelnöke, *Latinovics* Géza, a bácsalmási kerület képviselője és *Rajk* Aladár dr., Baja város képviselője.

— **Sakkverseny Szabadkán.** Hétfőn amatőr sakkverseny vette kezdetét Szabadkán, melyet a szabadkai sakkör rendez. A verseny két fordulós és tíz kiválóbb amatőr játékos vesz részt benne. A versenyt dr. *Tommorits* Zoltán mester vezéri.

— **Harcz a dunai közúti hídrét.** Egyik lap írja a következőket: Az ősszel megkezdik már a baja—bátaszéki vasúti hid építését és a kereskedelemügyi miniszter kiltatásba helyezte, hogy a két part közötti kocsiforgalom lebonyolítása czéljából egy közúti hid is létesül. Most az érdekeltektől védelem megindult a hídrét a versengés. *Baranya* és *Bácsmegeye* a hidat *Dunaszekcsőre* kérik, mert ott nem lévén semmi árterület, az építés legolcsóbb. Maga a kormány is ezt a tervet pártolja, de *Pest*-vármegye is akcióba lépett és azt kívánja, hogy a hid a vasúti hiddal közös pilléreken *Bajánál* létesüljön. *Viszton* *Tolnavármegye* sem marad télen és erőteljes mozgalmat indított, hogy a hid a *Bátaszék* és *Szekszárd* közötti utvonalnál vezessék a tolnai partokra. A nagy versengés fáradsága alighanem kába vész, mert mint a közigazgatási bejárásnál az egyik főmérnök kijelentette, a kereskedelemügyi miniszter *Dunaszekcső* mellett foglalt állást.

— **Uj levelezőlapok.** Nemsokára — mint értesülünk — új levelezőlapokat fog kibocsátani a magyar posta vezetősége. Az újítás ezeken az lesz, hogy a czimoldalon rovat lesz a feladó neve és címe számára is.

— **Hívesgyilkosság Zentén.** Egy emberi mivoltából kivetkőzött szörnyeteg meggyilkolta a feleségét, hogy aztán idősebb szeretőjével zavartalanul élhessen. *Nagyszentesi* Orbán zentai városi rendőr szerdán hajnali három órakor azzal állított be a csendőrséghöz, hogy azalatt, míg ő szolgálatban volt, feleségét meggyilkolták és lakását kirabolták. A csendőrök azonnal a tett színhelyére mentek. A lakásban megdöbbenő látvány tárult szemük elé. *Nagyszentesi* *Pető* Mária ékeletlenül összevagdalt teste vérebe fegyű a szoba közt, a butorok össze-vissza voltak hányva. A holttestet szurásoktól — melyek közül egy a szívet érte — és baltáituek okozta sebekről vérezett. Első pillanatban rablógylókosságra gondoltak, azonban a lakás szorgosabb átkutatása után konstatálták, hogy a lakásból semmi sem hiányzik, így a rablógylókosság esete ki van zárva. *Hoffmann* csendőrszervező a férjet fogta vallatóra, aki ellentmondásokba keveredett. *Hoffmann* jó nyomon kerestet, mert kitűnt, hogy a szerencsétlen asszonyt a férj és annak szeretője a 42 éves *Hitri* Viktor végezték ki. *Hitri* Viktor lakásán több véres ruhadarabot és két véres kést találtak. A tettesek a bizonyítékok daczára tagadják tettüket, de ellenük szól az a körülmény is, hogy *Nagyszentesi* nyolcz éves fiát a napokban kórházban helyezte el, nehogy tanuja legyen az anya egyetlen legyilkolásának. A gyilkosok a zentai járásbírószék fogházában vannak.

— **Elmaradnak a nagygyakorlatok.** Felsőbb katonai körökben befejezett tényként beszélük, hogy az esetben, ha a nagy szárazság még tovább is tartana, az idej nagygyakorlatok elfognak maradni.

— **Almás-kenyér.** Az inséges esztendő még majd almával süttöt kenyeret hoz a szegény ember asztalára. A krumpoli drága és nagyon takarékoskodni kell vele, ezért most *Molnár* István, az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos, azt ajánlja, hogy a lehallott almát használják fel a kenyérsütéshez. A lehallott alma — ugymond figyelmestető szavában — többféleképpen értékesíthető. Lehet ugyanis négy részre váloga megazsálni és telen főzve elhasználni; lehet nyersen czipender készítésre felhasználni, aminek az idej gyazder szőlőtermés folytán szintén kelendőse lesz; de — ami igen fontos — lehet az ilyen és egyéb aprónak maradt almát kenyérsütéshez is felhasználni, mint azt 1813-ban *Németországban* nagyban is felhasználták. Erre czélra az almát meghámozják, megreszelik és minden két kilogramm almához három kilogramm kenyér lisztet vesznek, egy kis vizet vesznek hozzá, a szükség sze-

rint összegyúrva; így öt kilogramm kenyeret nyerünk. Az eljárás egyébként olyan, mint a burgonyával készített kenyérenél. Az almával süttöt kenyeret izletes, kellemesen édeses, igen egészséges, könnyen megkel és jól süthető. Az almás-kenyeret tartós is; nem szárad el hamar, mint a burgonyás-kenyer; sőt volt eset rá, hogy az almás-kenyer két hétig is eltartott; jó és izletes maradt és sem meg nem penészedett, sem meg nem savanyodott. Az idén, mikor a rossz burgonya termés folytán a Felvidéki éhínség fenyegeti és amidőn millió termézszerűen több apró, fejletlen almatermés van kint, az almaértékesítés e módját a termelőközönség figyelmébe ajánlja a gyümölcsészeti biztos.

— **Kiállítás.** A Bajai Gyümölcsészeti Egyesület szeptember 18—21-ikéig kiállítást rendez, melyre már most felhívja az érdeklődők figyelmét.

— **A szabadkai szent Ferenczrendiek új főnöke.** A szabadkai szent Ferenczrendiek zárjára főnököt cserélt. A rendi előjáróság P. Liposnovics Szilvér kvárdján helyébe P. Kochán Bertan duna-földvári házfőnököt küldötte Szabadkára.

— **Lőkerti Istvánbál.** Az évtizedes mult tradícióhoz híven a bajai czellövész-társulat az idén is f. hó 20-án tartja meg évadzáró Istvánbálját — ezúttal egy *országos vasárnali és díjlövészettel* kapcsolatos táncmulatság keretében. A nyári sáison ezen legfényesebbnek ígérkező mulatságá iránt város-zeren élénk érdeklődés nyilatkozik meg. A kibocsátott, igen izléses meghívó szövege ekképpen: A bajai czellövész-társulat 1904. évi augusztus hó 20-án a lövészterben a kereskedelmi miniszter 926 875/1903. sz. rendeletével nem engedélyezett *országos vasárnali és díjlövészettel* rendez, a következő műsorral: A vásár területén felállított »Laczkonyhában« magyar ruhás hölgyek czigánypecsenyét stb. szolgálnak fel a kifüggesztett mérsékelt árák szerint. Állandó zenehangverseny. A mézkalácsos sátorban sárga fejszít viselő hölgyek mindenféle édeséget, cukorbabát és — sziveket árúsítanak a kifüggesztett mérsékelt áron. A »Confetti sátorban« piros fejszít viselő hölgyek confettit árúsítanak. Egy csomag ára 20 fillér. A »Virág sátorban« rózsaszín fejszít viselő hölgyek virágot árúsítanak. A »Czukráz sátorban« fehér fejszít viselő hölgyek fagyfalat, jegeskávét stb. árúsítanak a kifüggesztett árák szerint. A »Képeslap sátorban« lila fejszít viselő hölgyek képeslapot árúsítanak. Egy képeslap ára 10 fillér. A legtöbb képes lap nyerdő hölgy egy nagy mézesbábos szívet kap vásárlásáért. A »Zóna Bazár« sátorban kék fejszít viselő hölgyek árúsítanak mindenféle csecsebecsét. Minden tárgy 14 krajczár. Szébbnél-szebb zsebkések nyerhetők karikadobással. A karikák a vásár területén olcsón kaphatók. »Bikaviadalok!!« A Budapesten lezajlott spanyol bikaviadalok itt is előadtnak d. u. 4 órákor és d. u. 6 órákor két előadásban. Szemképrázatos látványosság a viadokok felvonulása fényes spanyol egyenruhában, a torreador ünnepléses megjelenése, a direkt Andaluziából herceg Izaura tenyésztéséből hozott nemes bika elvezetése, ingerlése, felbőszítése és azután Pulya torreador általi legyőzete. Spanyol fuvó zenekar. Belépőjegy 30 fillér. Közreműködnek: Vértés Ernő, Fazekas Károly, Sebastyén Béla és Strasser Károly tanítóképzési növendékek. »Ringspiel«, kényelmes lovakon, kocskón, szánokon egyszeri utazás 10 fillér. Remek verki kíséret. Bekertett területen tartatik meg az apróbb állatokból (bárányok, malacok, szárnyasok stb.) felhajtót »Állatvásár«. Minden állat sorolás után adatik el. Minden szám nyer! Egy sorsjegy ára 20 fillér. »Port-Arthur bevétel«. Nagy körkép az Orosz-Japán harczteréről. Boldog emléket Verescsagin orosz festőművész vázlattevéi után. Belépőjegy 10 fillér. »Dioráma«. Nagy látványosság. Eredeti felvételek. Belépőjegy 10 fillér. »Amerikai gyorsfényképezés!« Az »Álvé« sátorban ragadós cukor elárúsítás. A vásár területén »Vásári bíróság« működik. D. u. fél 6 órákor Göre Gábor vásárbíró Kátsa czigány bialopása fölött itélkezik. Közreműködnek Csengő Győző és Baross Péter tanítóképzési növendékek. A vásár kezdete délután 3 órákor. Este táncvigalom. Személyjegy nem tagok részére előre váltva 1 korona, a pénztárnál 1 korona 50 fillér. Diák- és gyermekjegy 60 fillér. Jegyek előre válthatók: Gebhardt Dezső, Hübner József, Kollár Ágoston és dr. Makray László urnak. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély másnap, azaz aug. 21-én tartatik meg.

— **Kiszárad a Tisza.** A nyári nagy szárazság folytán Európaszerte kicsiny a folyókban a vízállás, sőt egyes folyókról olvastuk, hogy teljesen kiapadtak. Így járt Obecsen a Tisza is, amely a sörház alatti kanyarulattal annyira kiszáradt, hogy száraz lábon lehet átmenni rajta, sőt kocskikkal is közlekednek az emberek a túloldalra a rétre. Különben a nagy Tisza is oly kicsiny, hogy egyik másik helyen 25—30 lépésnyire is be lehet látni a vízbe. A Tisza-gőzhajózási társaság — mint értesülünk — a tisza hajóárakat kénytelen volt ezért ideiglenesen beszüntetni.

— **Védekezés trachoma ellen.** A belügyminiszterium szemészeti osztályt szándékozik létesíteni lehetőleg az ország minden közkórházában, hogy sikeresen lehessen védekezni az egyiptomi szembetegség ellen. Ebben a dologban m. hó 28-án az ország közigazgatási és orvosi szakértőinek meghívásával ankét volt a belügyminiszteriumban.

— **Munkásotthon.** A bácsmegeyi közigazgatási bizottságban Rác György a kisemberek ügyét hozta szóba, kifejtve, hogy az idei rossz termés meghezosa a nyomort, amely könnyen a békét és rendet megbontó szocializmus karjaiba vezeti a kisembert. Az előadó véleménye szerint a munkásnép számára egy olyan intézményt kell teremteni, amely annak a józabb részét othont talál. A bizottság egyetértve az előadóval, az ügy előkészítésére megtette a kezdő lépéseket.

— **A bajai czellövész társulat** f. hó 14-én, tekintettel a f. hó 20-iki Istvánbálra, nem tartja meg szokásos táncvigalmát.

— **Házi mulatság.** A bajai Casino folyó hó 8-án saját helyiségeiben hangversenyyel egybekötött sikerült estélyt rendezett.

— **Tüztöltő kongresszus Budapesten.** A Budapesten megtartandó tüztöltő kongresszuson a bajai önk. tüztöltő egyletet dr. Nyiraty János és Bajay Péter fogják képviselni.

Helyi tarka krónika.

A állóhely.

Jóképű gatyás paraszt ácsorog a szabadkai villamos megállóhelyén. Tarisznyája a vállára van vetve, pipája az agyarán s nagy bodros füstfölköket ereget, ahogy elméli a szaladgáló villamos-kocsikat, a sok uriembert, meg paradés asszonyt, amelynyit eddig világéletében nem látott az ő kis falujában. Innen jött be, mert hogy valami dolgát kellett rendezni az egyik takarékpénztárban. Úgy látszik, jól izézte az elvezendőket, mert széles mosoly játszadzik az ábrázatán, amint szemléli ezt a zürzavaros világot. De hát János gazdánk is — nevezük így — beleunt a sok látványba, no meg közlekedett elutazásának az órája is, azért hát oda-törökszik a megállóhelyhez, ahova éppen akkor fut be egy villamos kocsi. Azután a következő párbeszéd fejlődik ki közöttük a kalauz között:

— A vaspályához visz ez a bagony?
— Oda.
— Felülhetek-e?
— Ülőhely a nincs, de itt mellettem előlhat, ha a vasutoshoz igyekszik, — így a kalauz.
Magyarunk nagyot néz, a pipaszárát az agyarára csapja s mérges gunnyal feleli:
— U—ugy? A fene se tudta, hogy ilyen okos ember az ur. Hiszen állva gyalog is kimehetek...

N y i l t t é r .*)

Kitűnően megvéd a

MATTONI/FELE

GISSHÜBLER

természetes égetvényes

SÁVANYÚVIZ

A díjig érlelés

sokféle infektosus

bajtól; a pusztá

gránítszikkaló

fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

*) Az e rovatban közöltékről nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Politikai állapotok 1706.

Németből fordítja: „Nóra.” (6)

(Folytatás.)

— Önök tévednek talán személyemben!
Hogyan?? Kiálltot a hercegnő, midőn a lord álarczát hirtelen látva, teljesen idegen emberrel állottak szemben. Lady Ellen ereiben meglégt a vér.
— Gróf James — gróf Salisbury — hebegett elszápadva s magán kívül bámult az előtte állóra.

— Igen mylady, amint látja rossz fogást csinált — felelt nevetve a gróf — de nemem azért nem nehezeltünk egymásra. El kell ismerem, hogy ön ügyes diplomata, s épp ezért régi csalom pártunk javára megnyerni, mert hogy ön csak apja iránti szeretetéből járt így el, azt tudom, s remélem személyes szimpátiájától vétegenye bírja.
Gyors elhatározással karjaiba zárta a ladyt. Most ébredt csak tudatára annak Salisbury, hogy mily hatalmas fegyver a háboruban a készületlen ellenséget megrohanni.

— Mylord, ön engem tanujává akart tenni egy állami cselnek és lám az érdeklésítő dráma, közönséges eljegyzési históriává zsugorodott össze. É szerint jelenlétrem most már nincsen szükség. Szólt gunyosan a hercegnő s reá sem hedertve a szintén lejutott lord Oxford tartóztatására, büszke föttartással lejtett el mellette és ott hagyta a teteheten lordot.
A teljesen consternált miniszter pedig leányá-

hoz rohant, mint aki dühében széjjel akarja tépni, de az lábai elé veté magát és meghatottan szölt atyjához.

— Atyám, távol volt tölem minden melledgondolat, mikor türtem, hogy az ön politikájának eszköztévé tettem, s nem én vagyok benne hibás, ha ez nem sikerült. Azonban most már ki kell mondanom, amit eddig én előtt titkoltam.

Lord Oxford dühös mozdulatokkal elhallgattatta leányát s a grófnak lesújtó tekintettel ajtó mutatótt. Ezt a jelenetet nem lehetett féltreismerni... Salisbury meghajolt a kétszeresen kompromittált miniszter előtt s eltávozott, otthagya kitörő könyövel lady Marklandot.

Következő reggel minden akadály nélkül jutott el a királyi palotába St. John, hol Marlborough hercegnőt mély beszédbe elmerülve találta a királlyal.

A királynő, bár természeténél fogva sem volt önálló és a brittek is lekötötték akaratát, mégis saját ügyeiben nem tűrt semmiféle beavatkozást. Így nyílt alkalma St. Johnnak, úgy mint a lapok őt éneveztek, az angol Alkibiadesnek, a tory párt kérelmét ékes szavakba foglalva, a királynő előtt is győzelemre juttatni.

Az emlékezetes kihallgatás eredményét már a történelemből ismerjük. St. John államtitkárrá nevezetett ki, nemsokára a titokban stuart gondolkodásu toryk pedig diadalmaskodtak a jó időre hátterbe szorított whigeken. Marlborough hercegnő napja természetesen lelt. Lord Oxford szintén viselte következményeit St. John audienciájának. Állásától fölmentették, s mint magánember élt birtokai egyikén.

Kis elbeszélésünk főszereplőinek sorsa sokkal vonzóbb és kedvesebb, mint az eddigieké.

Anna királynő kifizette államtitkára összes adósságait, Salisbury gróf pedig látta a politikai zsvibásártól, szerető felesége, lady Markland oldalán töltötte napjait.

Lord Oxford exminiszter eleinte utjában állt e frigynek, de meggátolni még sem tudta.

Hiszen Henri St. John megesküdtött, hogy a lord kudarcát csak úgy tartják titokban, ha nem vonakodik boldoggá tenni leányát.

Lady Markland pedig az oltár s az ura előtt esküdtött meg, hogy politikailag többé nem foglalkozik, miután első föllépése ily nagy fiascot szenvedett.

S ha St. John, a későbbi lord Bolingbroke barátja előtt a beszélgetést a jelmezváli kalandra terelte, s köszönetét fejezte ki azon szolgálatért, melyt mint maszk — a keresztés vitéz és a képzelt St. John — néki tett, akkor James rendszerint nevetve utasította ezt vissza.

— De kérek szépen... Tulajdonképpen nekem kellene egész életemet át hálnak lennem, hisz nélkülöd és politikád nélkül nem értem volna el bájós kis feleségemet soha.

Vége.

KÖZGAZDASÁG.

Takarmány-kiviteli tilalom. A hivatalos lap csütörtöki száma a pénzügyi, kereskedelemügyi és földmívelésügyi miniszterek együttes rendeletét közli, melyben takarmánymintek kivitelét további intézkedésig megtiltják. A rendelet szó szerinti szövege a következő:

A pénzügyi, kereskedelemügyi és földmívelésügyi m. kir. miniszterek 1904. évi augusztus hó 10-én kelt 2772. P. M. számú rendelete

a takarmányanyagok kivitelének megtiltása tárgyában.

A magyar minisztertanács elhatározása alapján és egyetértőleg az érdekelte cs. és kir. osztrák miniszteriumokkal, a melassz (szörpél), tengeri, zab, lóbab, csillagfürt, búkköny, burgonya, mindenféle friss és szárított takarmányfűvek (mint széna, here stb.) szalma, szecska, polyva, korpa, malátacsira, olajpogácsa, moslék, törköly és répaszeleket kivitele az osztrák-magyar vámterület összes határain megtiltattik.

Ez a tilalom azon napon lép hatályba, amelyen az egyes vámhivatalok tudomására jut és visszavonásig érvényben marad.

Az első sorolt takarmányokból álló azok a küldemények, amelyek kimutathatólag 1904. évi augusztus hó 12-ike előtt külföldre való elszállítás végett vasuton vagy hajón feladattak, a határállomásokon kiléphetnek.

Budapestben, 1904. augusztus hó 10. Lukács s. k., Hieronymi s. k., Tallian s. k.

Különvontat a vásárhelyi kiállításra. Nagy érdeklődés kíséri a szomszéd Hódmezővásárhely város vasárnapi megnyitandó kiállítását, mely amelyet, hogy az ipari részén szép látványosságokat nyújt a város iparának fejlődéséről, a gazdasági részén kiváló tanulságok szerzésére ad alkalmat. Hirt adunk már arról, hogy az ipari rész a nagy, kételetes főgimnáziumot és emellett az előtte levő téren mintegy 2500 négyzetméter területet vesz igénybe, a gazdag állatkiállítás pedig 6 holdat foglal el. A város háza közgyűlés termében és az ezzel összefüggő

melléktermekben képzőművészeti és etnografiai kiállítás is van, melynek keretében a magyar néplelre is számos, becses értékkel bíró emléktárgy is bemutatott. A kiállítás igazgatósága a legmesszebbmenő módon gondoskodott arról, hogy a vidéki érdeklődők kényelemben utazhassanak és külön vonatok indításával, különösen a Szeged felőli összeköttetés hiányait teszi elviselhetőbbé. Így abból az alkalomból, hogy e hó 15-én, hétfőn Szabadkáról jellek egy nagyobb kiránduló csapatot, a reggeli vonatkozó csatlakozásul 8 óra tájban külön vonatot rendelt a kiállítás vezetősége, hogy a szegedi érdeklődők is egyuttal rendes időben kényelmesen utazhassanak.

— **Aszalt gyümölcs.** A máris mutatkozó és mindinkább fokozódó drágaság mellett nem lesz főlegesen a közönség figyelmét felhívni az idei dus gyümölcstermésre és azon körülményre, hogy a — bár közönséges módon, — vagyis napon szárított alma és körte tőle igen jó és kellemes táplálékul szolgálhat. A gyümölcsben nincsen sok fehérje (1%), de keményítő és cukortartalma pótolhatja a drága zsírt és savanyúsága elősegíti az emésztést.

Bajai gabona árak.

Buza	50 kilogrammonként	11.—/11.20 kor.
Rozs	50	7.80/7.90
Kétszeres	50	9.—/9.—
Kukoricza	50	7.—/7.—
Zab	50	6.70/6.75
Árpa	50	6.80/6.80
Bab	50	12.—/12.—
Köles	50	3.80/3.80
Kendermag	50	5.75/5.75

Szerkesztői üzenet.

Tévelygő. Ugyan, ugyan csak nem kell mindjárt a halálra gondolni azért, mert az a lány nem ugrik a nyakába, még nem jelenti azt, hogy nem is szereti. A lányoktól ne várja a szerelmek éppen olyan formában való megnyilatkozását, mint az a férfiaknál szokásos. Egy leány nem foghatja meg a férfi kezét és nem mondhatja, hogy szeretem. Sok apró jelenségből kell és lehet megállapítani azt, hogy vajjon szeret-e egy nő. A nők természetrajza egészen más, mint a férfiaké, éppen ezért nem kell mindjárt kétségbe esnie. Kitérővel sok mindent el lehet érni, még a viszontszerelmet. És ahogy leveléből kivesszük az a leány hajlandósággal viseltetik Ön iránt. Mit akar többet, a többi a maga dolga. Ha azonban elveti magától az életet, ugy elvesztette a reményiséget is, hogy az a leány valamikor is szerethesse. Sokkal jobban teszi, ha komoly kitérő munkával érdemessé teszi magát a leány szerelmére. Különben is az férfiasabb, mint az öngyilkosság, amit elvégre manapság már az elemista gyermekek is »férfias« bátorissággal megtesznek.

Szöke. Tényleg haza érkezett.

8145/1904. kig.

Árverési hirdetmény.

A belvárosi népiskola padlásán elhelyezett régi ablakok és ajtók eladása végett a városi gazdasági hivatalban 1904. augusztus 21-ik napján délelőtt 9 órakor nyilvános árverés fog tartatni. Baja, 1904. augusztus hó 9-én.

Weisz Nándor

tanácsnok.

13153/1904. kig.

Árverési hirdetmény.

A lovashajdu régi kocsija eladása végett a városi gazdasági hivatalban 1904. augusztus hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor nyilvános árverés fog tartatni alulírottán betekinthető feltételek mellett. Baja, 1904. augusztus hó 9-én.

Weisz Nándor

tanácsnok.

8896/1904. kig.

Árverési hirdetmény.

A szegényház udvarán elhelyezett régi gőzfűtőtlenítő eladása végett 1904. augusztus hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor nyilvános árverés fog tartatni a városi gazdasági hivatalban.

Weisz Nándor

tanácsnok.

Pályázat.

A Bajai Gyümölcsészeti Egyesület irodai teendőik végzésére alkalmas egyént keres. Személyesen vagy írásban jelentkezhetni Kesser Gyula alelnök urnál.

12537/1904. kig. szám.

Hirdetmény.

A hódmezővásárhelyi m. kir. földmives iskola igazgatósága átirata folytán közhírré tétetik, hogy ezen iskolába a beiratások folyamatosan vannak. Bővebb tájékozás fenti ügyben a városi gazdasági hivatalban szerezhető.

Baja 1904. évi augusztus 3.

polgármester helyett:

Erdélyi
főjegyző.

12479/1904. kig. szám.

Hirdetmény.

Baja város 1904. évi hadmentességi díj kivetési lajstroma a városi székház (emelet 15 szám) könyvtelvi hivatalban 1904. évi augusztus hó 16-tól augusztus hó 24-ig közzémlére kitétetett.

Felhívtnak az érdekeltek, hogy ezen kivetési lajstromot betekintvén, a netáni sérelmes kirovás elleni felszólalásait és pedig azon haddijasok, kik a mult évben is meg voltak róva, a közzémlére kitéttől 8 nap, azon haddijasok pedig, kik első ízben rovtak meg, hadmentességi díjuknak könyveikbe bejegyzésétől 15 nap alatt Baja város tanácsa iktatóhivatalába nyujtsák be.

Baja, 1904. augusztus 6-án.

polgármester helyett:

Erdélyi
főjegyző.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 drb) kevéssé megsérült finom, enyhe

pipere-szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeállította. A pénz előzetes megküldése vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3. szám.

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE,

A BAJAI HIRLAP KIADÓHIVATALA.

Mindennemű könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, bál- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legizlésebb és díszes kivitelben készítettnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők. Ugyisint azok a legkedvezőbb részletfizetésre is szállíthatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Szegedi Kereskedelmi és Iparbank

Bajai fiókintézete

Drescher Gyula-féle házban.

Jutányos módozatok és olcsó kamattételek mellett nyújt:
Törlesztéses és kamatozó jelzálog-kölcsönöket,

Váltókölcsönöket,
Előleget értékpapirokra és árukra,
Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket,
Bevált szelvényeket,

Elfogad takarékbetéteket és betéteket
folyószámlán (Cheque-forgalom.)

Elvállal tőzsdei megbízásokat,

Valamint eszközöl minden egyéb a
bankszakmába vágó műveleteket.

Az intézet működését f. év augusztus

hó 15-ével kezdi meg.

DUPLA VILLANYDELEJES

kereszt

vagy

csillag.

D. R. G. M. 88.503. sz.

Gyógyít és felüdít jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzugás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, fehetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88.503 sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmisen használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona,
idült betegségeknel alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona,
könnyebb betegségeknel alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvételt vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

SCHEFFER D. SÁNDOR
BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3-ik szám.

A „Bajai Hirlap“

könyvnyomdájában
egy szedő- és könyvkötő tanuló
felvétetik.

EGY AMERIKAI GYORSFŐZŐ
ÉS
EGY HÁZTARTÁSI MÉRLEG INGYEN.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktárból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói ezüst-áruimat és pedig:

- 6 drb mexikói ezüst asztali kés,
- 6 > > > evővillát,
- 6 > > > evőkanalat,
- 12 > > > kávéskanál,
- 6 > kiváló desszertkést,
- 6 > > desszertvillát,
- 1 > mexikói-ezüst levesmerítő kanalat,
- 1 > mexikói-ezüst tejmerítőt,
- 2 > eleg. szalon asztali gyertyatartót.

46 drb összesen 6 frt 50 krajczár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfőzőt és egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjlanul. A mexikói ezüst egy teljesen ícher fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküdése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból:

Scheffer D. Sándor

BUDAPEST, VIII., Bezerédy-utca 3. sz.

Magyar Műbutorgyár Részv.-Társaság BÉKÉSCSABA.

FIÓKTELEPEK: NAGYVÁRAD.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UTCZA. BAJA. VOLT MÉSZÁROS-FÉLE HÁZ.

Képviselő: Gáspár Ármin.

MODERN BUTOR.

Teljes lakásberendezések.

Legolcsóbb gyári árak.

Mindenféle diszitő- és kárpitos munkák
elvallaltatnak.

A székelyföldi ásványvizek páraflanjja

„Répáti“ a legjelesebb égvényes
gyógy-savanyuvíz,

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dus, főleg kötött szén-sav-tartalma és kellemes íze folytán ritkítja páráját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomorbetegségeiben, gyulladáshoz hólyag és köszvényes bántalmak ellen stb.

Főuri kedvenosz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgőborvíz!

Mint a belső szervezetei betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb s egyszersmind legolcsóbb gyógyítószer, úgy is, mint páratlan élvezeti italt a „Répáti ásványvizet“ minden céltudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

Kapható: Stampfl Jenő urnál Baja.

Árlejtsési hirdetés.

A bajaszentesi volt uradalmi nagyvendéglő iskolai czeleokra lesz átalakítandó. Ezen átalakítási munkálatok biztosítása végett augusztus hó 15-ig nyilvános árlejtsést hirdetek. Kikiáltási ár 14.499 kor. 12 fill., mely összegnek 5%-a bántapénzül letendő. Részletes tervek és feltételek a bajaszentesi plébánia hivatalban, a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Az árlejtsés augusztus 15-én d. u. 4 órakor fog megtartatni. Az átalakítási munka az árlejtsés felsőbb hatósági jóváhagyása után azonnal megkezdendő.

Bajaszentesi, 1904. évi augusztus hó 5.

Muzik István
adminisztrátor